

Designing and compiling a model of key success factors in industrial park company (Case study: Kermanshah Province)

Zohreh Kahrizi*^{ID}

Bijan Rezaei**^{ID}

Saba Amiri***^{ID}

Extended Abstract

Introduction and Objectives: The success of industrial estates is influenced by a variety of factors. These factors play a vital role in improving the performance and ensuring the long-term sustainability of industrial estates and are considered essential components in the process of sustainable economic growth and the preservation of natural resources and the environment. Therefore, estates are known not only as centers of production and employment, but also as key and effective factors in regional and national economic development and have a significant contribution to the realization of the country's economic development goals. The research aims to identify the key factors of success in industrial estates in Kermanshah province and to analyze the role of these factors in economic growth, increasing employment, and improving the country's competitiveness.

Methods: This research was conducted with a descriptive, analytical, and applied purpose with a qualitative approach. Data collection was carried out through semi-structured interviews with academic professors with relevant scientific expertise and experience, experts from Kermanshah Province Industrial Estates Company, industry owners and business activists based in Kermanshah Province's industrial estates, as well as documents and texts related to the topic. Sampling continued until theoretical saturation was reached, and 17 experts participated. Data analysis was performed using the content analysis method based on Brown and Clark's six-step model, which included coding, generating, and reviewing themes. Reliability was confirmed with a kappa coefficient (0.75) and the validity of the study was ensured with a researcher sensitivity strategy. The findings were also confirmed by academic experts and specialists in the field.

Received : Jun. 02, 2025; Revised : Aug. 30, 2025; Accepted : Feb. 15, 2026; Published Online : Mar. 21, 2026.

*Master's student, New Business Entrepreneurship, Faculty of Economics and Accounting, Razi University, Kermanshah, Iran.

**Associate professor of Department of Management and Entrepreneurship, Faculty of Social Sciences, Economics and Accounting, Razi University, Kermanshah, Iran.

Corresponding Author : b.rezaee@razi.ac.ir

***Assistant Professor, Department of Management and Entrepreneurship, Faculty of Economics and Accounting, Razi University, Iran.

Findings: Analysis of qualitative data from 17 interviews conducted, 118 initial codes were extracted, and after merging and integrating similar themes, 42 basic themes were finally identified. The basic themes were accurately collected and coded, and related and distinct categories were classified into organizing themes. The findings showed that the 42 basic themes were categorized into 13 organizing themes related to key success factors in the Industrial Estates Company. In the final stage, in order to identify the main components of the key success factors, the organizing themes were divided into 5 general and comprehensive categories, including: macro-management and strategic leadership of the organization based on knowledge and specialized competencies, strategic innovation and sustainable industrial development, environmental adaptation and active participation of stakeholders, optimal allocation of resources and development of infrastructure and organizational culture and intra-organizational communication relations. These findings have comprehensively examined and identified the key success factors of the Kermanshah Province Industrial Estates Company.

Conclusion: Accurate identification of these key factors allows for the provision of practical and effective solutions to improve the business environment in the aforementioned company. Improving the business environment through these solutions can pave the way for attracting more investors, increasing production capacity, and consequently improving the level of employment in the province. Therefore, the results of this part of the research play an important role in improving the performance and sustainable development of the Kermanshah Provincial Industrial Estates Company and can be used as a basis for management decisions and development policies, and help the managers of the Provincial Industrial Estates Company to improve performance, success, and implement management strategies.

Keywords: Competitive strategies; Productivity improvement; Economic sustainability; Sustainable industrial development; Organizational performance management; Innovation in industries.

How to Cite: Kahrizi, Zohreh; Rezaei, Bijan; Amiri, Saba (2026). Designing and compiling a model of key success factors in industrial park company (Case study: Kermanshah Province). *Ind. Manag. Persp.*, 16(1), 197-217 (In Persian).

طراحی و تدوین مدل عوامل کلیدی موفقیت در شرکت شهرک‌های صنعتی (مورد مطالعه: استان کرمانشاه)

زهرة کهریزی*

بیژن رضایی**

صبا امیری***

چکیده گسترده

مقدمه و اهداف: موفقیت شرکت شهرک‌های صنعتی تحت تأثیر مجموعه‌ای از عوامل متنوعی قرار دارد. این عوامل در ارتقاء عملکرد و تضمین پایداری بلندمدت شرکت شهرک‌های صنعتی نقش حیاتی ایفا می‌کنند و به عنوان مؤلفه‌های اساسی در فرآیند رشد اقتصادی پایدار و حفظ منابع طبیعی و محیط زیست به شمار می‌روند. از این رو، شرکت شهرک‌ها نه تنها به عنوان مراکز تولید و اشتغال، بلکه به عنوان عامل کلیدی و مؤثر در توسعه اقتصادی منطقه‌ای و ملی شناخته شده‌اند و سهم قابل توجهی در تحقق اهداف توسعه اقتصادی کشور دارند. پژوهش با هدف شناسایی عوامل کلیدی موفقیت در شرکت شهرک‌های صنعتی استان کرمانشاه، تلاش نموده تا نقش این عوامل در رشد اقتصادی، افزایش اشتغال و ارتقای رقابت‌پذیری کشور تحلیل شود.

روش‌ها: این پژوهش با هدف کاربردی به صورت توصیفی، تحلیلی و کاربردی با رویکرد کیفی انجام شد. جمع‌آوری داده‌ها از طریق مصاحبه‌های نیمه‌ساختاریافته با اساتید دانشگاهی دارای تخصص و تجربه علمی مرتبط، کارشناسان شرکت شهرک‌های صنعتی استان کرمانشاه، صاحبان صنایع و فعالان کسب‌وکار مستقر در شهرک‌های صنعتی استان کرمانشاه، همچنین اسناد و متون مرتبط با موضوع جمع‌آوری گردید. نمونه‌گیری تا رسیدن به اشباع نظری ادامه یافت و ۱۷ نفر از خبرگان مشارکت داشتند. تحلیل داده‌ها با استفاده از روش تحلیل مضمون براساس الگوی شش‌مرحله‌ای براون و کلارک انجام شد که شامل کدگذاری، تولید و بازبینی مضامین بود. پایایی با ضریب کاپا (۰/۷۵) تأیید و روایی پژوهش با استراتژی حساسیت پژوهشگر تضمین شد. یافته‌ها همچنین توسط خبرگان دانشگاهی و متخصصان این زمینه تأیید گردید.

تاریخ دریافت: ۱۴۰۴/۰۳/۱۲، تاریخ بازنگری: ۱۴۰۴/۰۶/۰۸، تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۱۱/۲۶، تاریخ اولین انتشار: ۱۴۰/۰۱/۰۱.

*دانشجوی کارشناسی ارشد، گروه مدیریت و کارآفرینی، دانشکده اقتصاد و حسابداری، دانشگاه رازی، کرمانشاه، ایران.
**دانشیار، گروه مدیریت و کارآفرینی، دانشکده اقتصاد و حسابداری، دانشگاه رازی، کرمانشاه، ایران.

نویسنده مسئول: b.rezaee@razi.ac.ir

***استادیار، گروه مدیریت و کارآفرینی، دانشکده اقتصاد و حسابداری، دانشگاه رازی، کرمانشاه، ایران.

یافته‌ها: تحلیل داده‌های کیفی حاصل از ۱۷ مصاحبه انجام‌شده، تعداد ۱۱۸ کد اولیه استخراج گردید که پس از ادغام و تلفیق مضامین مشابه، در نهایت ۴۲ مضمون پایه شناسایی شد، مضامین پایه به‌طور دقیق جمع‌آوری و کدگذاری شده و مقولات مرتبط و متمایز در قالب مضامین سازمان‌دهنده طبقه‌بندی گردیدند. یافته‌های به‌دست‌آمده نشان داد، ۴۲ مضمون پایه در قالب ۱۳ مضمون سازمان‌دهنده مرتبط با عوامل کلیدی موفقیت در شرکت شهرک‌های صنعتی دسته‌بندی شده‌اند. در مرحله نهایی، جهت شناسایی مولفه‌های اصلی عوامل کلیدی موفقیت، مضامین سازمان‌دهنده در ۵ دسته کلی و فراگیر تقسیم‌بندی شدند که شامل: مدیریت کلان و راهبری استراتژیک سازمان مبتنی بر دانش و شایستگی‌های تخصصی، نوآوری راهبردی و توسعه پایدار صنعتی، تطابق محیطی و مشارکت فعال ذینفعان، تخصیص بهینه منابع و توسعه زیرساخت‌ها و فرهنگ سازمانی و روابط ارتباطی درون سازمانی. این یافته‌ها به‌طور جامع به بررسی و شناسایی عوامل کلیدی موفقیت شرکت شهرک‌های صنعتی استان کرمانشاه پرداخته‌اند.

نتیجه‌گیری: شناسایی دقیق این عوامل کلیدی، امکان ارائه راهکارهای عملی و مؤثر جهت بهبود فضای کسب و کار در شرکت مذکور را فراهم می‌آورد. بهبود فضای کسب و کار از طریق این راهکارها می‌تواند زمینه‌ساز جذب سرمایه‌گذاران بیشتر، افزایش ظرفیت تولید و در نتیجه ارتقاء سطح اشتغال‌زایی در استان باشد. بنابراین، نتایج این بخش از پژوهش نقش مهمی در ارتقاء عملکرد و توسعه پایدار شرکت شهرک‌های صنعتی استان کرمانشاه ایفا می‌کند و می‌تواند به‌عنوان مبنایی برای تصمیم‌گیری‌های مدیریتی و سیاست‌گذاری‌های توسعه‌ای مورد استفاده قرار گیرد و به مدیران شرکت شهرک‌های صنعتی استانی در راستای بهبود عملکرد، موفقیت و پیاده‌سازی استراتژی‌های مدیریت کمک نماید.

کلیدواژه: استراتژی‌های رقابتی؛ بهبود بهره‌وری؛ پایداری اقتصادی؛ توسعه پایدار صنعتی؛ مدیریت عملکرد سازمانی؛ نوآوری در صنایع.

استناددهی: کهریزی، زهره؛ رضایی، بیژن؛ امیری، صبا (۱۴۰۵). طراحی و تدوین مدل عوامل کلیدی موفقیت در شرکت شهرک‌های صنعتی (مورد مطالعه: استان کرمانشاه). چشم‌انداز مدیریت صنعتی، ۱۶(۱)، ۱۹۷-۲۱۷.

۱. مقدمه

صنعت، به عنوان یکی از ارکان اساسی اقتصاد هر کشور، تأثیر مستقیمی بر زندگی و معیشت مردم دارد [۴۶]. در ادبیات اقتصادی، صنعتی شدن عامل اصلی رشد اقتصادی سریع و ارتقای ظرفیت تولید، اشتغال و جایگاه بین‌المللی کشور به‌شمار می‌رود [۴۶]. انقلاب‌های صنعتی، زمینه‌ها و فرصت‌های کم‌نظیری را برای رشد و توسعه‌ی کشورهای مختلف فراهم آورده‌اند [۱۵]. استقرار صنعت در قالب مجتمع‌ها و شهرک‌های صنعتی، از اوایل قرن بیستم به‌دلیل اهمیت آن در توسعه صنعتی و بهره‌برداری بهینه از ظرفیت‌های منطقه‌ای، مورد توجه کشورهای قرار گرفته است [۲]. شهرک صنعتی، مجموعه‌ای سازمان‌یافته است که با هدف استقرار و توسعه فعالیت‌های صنعتی توسط دولت یا بخش خصوصی تأسیس شده و از تسهیلات و زیرساخت‌های پشتیبانی برخوردار است [۹، ۳۶].

امروزه نقش محوری شهرک‌های صنعتی در توسعه همه‌جانبه اقتصادی و اجتماعی، به عنوان بستری متمرکز برای انجام فعالیت‌های متنوع صنعتی، امری بدیهی و انکارناپذیر است [۲۰]. شهرک‌های صنعتی با هدف ایجاد تحول در ساختار اقتصادی و ارتقاء توانمندی نیروی کار تأسیس و توسعه یافته‌اند که در نهایت، با استقبال گسترده‌ای در مناطق مختلف مواجه شده‌اند [۴۸]. شهرک‌های صنعتی به‌عنوان مجموعه‌ای از واحدهای صنعتی شناخته می‌شوند که با هدف بهره‌مندی از خدمات مشترک، به صورت متمرکز و در کنار یکدیگر مستقر شده‌اند [۳۷، ۳۰].

شرکت‌های کوچک و متوسط، به‌عنوان موتورهای پایداری اقتصادی جهانی، در رقابت با شرکت‌های بزرگ برای کسب سهم بازار فعالیت می‌نمایند [۹]. در بسیاری از کشورهای توسعه‌یافته و در حال توسعه، شرکت‌های کوچک و متوسط به عنوان بخش حیاتی و مکمل ساختار صنعتی هر اقتصاد مدرن شناخته و مورد تقدیر قرار می‌گیرند [۳۳]. سازمان صنایع کوچک و نواحی صنعتی ایران^۱ در سال ۱۳۶۲ به وزارت صنایع ادغام شد و در همان سال، قانون تأسیس شرکت شهرک‌های صنعتی ایران به تصویب رسید که هدف آن هماهنگی و بهره‌برداری بهتر از امکانات شهرک‌های صنعتی بود [۲۵]. بر اساس قانون تأسیس شرکت شهرک‌های صنعتی ایران، این شرکت موظف است در سراسر کشور شهرک‌های صنعتی با شخصیت حقوقی مستقل تأسیس نماید. رئیس هیئت مدیره و مدیرعامل هر شرکت فرعی به پیشنهاد وزیر صنایع تعیین می‌شود تا هماهنگی و بهره‌وری منابع در توسعه صنعتی کشور تضمین گردد [۴۴].

ضعف شدید زیرساخت‌های حیاتی (آب، برق، فاضلاب و راه‌ها) علی‌رغم تعهدات قانونی دولت، مشکلات قانون مالیات بر ارزش افزوده و نحوه اجرای آن، سوء مدیریت و تصمیم‌گیری نادرست مدیران، همراه با کمبود زمین، محدودیت‌های تامین مالی و بوروکراسی اداری، از مهم‌ترین موانع توسعه و بهره‌وری شهرک‌های صنعتی محسوب می‌شوند [۳۴]. در طول تاریخ ایران، شرکت شهرک‌های صنعتی استان کرمانشاه همواره نمادی از صنعت، پشتیبانی و راستی بوده است و این سه ارزش را به عنوان اصول راهبردی در تمامی برنامه‌ها و فعالیت‌های خود مدنظر قرار داده است. ارتقای جایگاه صنعت، اشتغال و تولید ملی از طریق حمایت مستمر و ارائه خدمات بهینه و دقیق، همراه با رعایت شفافیت و قانونمندی، از مهم‌ترین مأموریت‌های این شرکت به‌شمار می‌رود [۱۷]. لذا مطالعه عوامل کلیدی موفقیت، به مدیران و پژوهشگران این امکان را می‌دهد تا فعالیت‌های استراتژیک را از میان فرآیندهای رقابتی کسب و کار شناسایی کنند، که این امر برای دستیابی به موفقیت سازمانی ضروری است [۱۴، ۳۸]. عوامل کلیدی موفقیت، مجموعه‌ای محدود از حوزه‌ها محسوب می‌شوند که تحقق نتایج مطلوب و رضایت‌بخش در آن‌ها، تضمین‌کننده عملکرد موفقیت‌آمیز فرد، گروه یا سازمان در چارچوب مشخصی می‌باشد [۴۵].

عوامل کلیدی موفقیت به آن دسته از فعالیت‌هایی اطلاق می‌شود که با ایجاد هم‌افزایی و همگرایی میان بخش‌های مختلف یک مجموعه، موجب ارتقاء عملکرد رقابتی در سازمان‌ها می‌گردد [۳۹]؛ بدین ترتیب، موفقیت شرکت شهرک‌های صنعتی زمینه‌ای فراهم آورده است تا این شرکت‌ها با بهره‌گیری از پیشرفته‌ترین روش‌ها، قابلیت رقابت‌پذیری خود را در سطوح ملی و بین‌المللی به نحو چشمگیری ارتقا دهند [۳].

موضوع شهرک‌های صنعتی در اسناد بالادستی کشور، به‌ویژه برنامه هفتم توسعه، جایگاهی کلیدی دارد؛ طبق ماده ۴ بند پ، این پژوهش با شناسایی عوامل نوآورانه و مدیریتی مؤثر، بسترهای حمایتی لازم برای تقویت و توسعه شرکت‌های واسطه‌صادراتی در این شهرک‌ها را فراهم می‌سازد و به‌طور مستقیم با تکالیف و اهداف توسعه صادرات مندرج در اسناد بالادستی کشور همسو است. در خصوص ماده ۴۸ بند ت، با

شناسایی پیشران‌های ارتقای بهره‌وری، تکمیل زنجیره ارزش و هدایت بهینه سرمایه‌گذاری‌ها، در راستای تحقق تکالیف اسناد بالادستی کشور در ساماندهی مجوزها، افزایش ارزش افزوده و اصلاح ساختار صنعتی ایفای نقش می‌کند. همچنین طبق ماده ۴۸ بند د، کارگروه استانی متشکل از نمایندگان سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران، مسئول نظارت بر حریم‌ها، تعیین سرانه‌ها، رسیدگی به ساخت‌وسازهای غیرمجاز و تعیین تکلیف واحدهای راکد است؛ این پژوهش با تمرکز بر حکمرانی، هماهنگی نهادی و کارآمدی نظارت، در راستای تحقق این مأموریت‌ها و ارتقای اثربخشی تصمیمات کارگروه‌های مزبور انجام می‌شود.

لذا با توجه به شرایط ویژه استان کرمانشاه و نیازمندی‌های اشتغالی آن، در این پژوهش سعی شده یافته‌ها در چارچوب اهداف و تکالیف برنامه هفتم تنظیم گردد. این هم‌راستایی، علاوه بر تضمین اعتبار پژوهش، باعث تسهیل تحقق اشتغال پایدار، خودکفایی صنعتی و توسعه متوازن در استان خواهد شد. مطالعات متمرکز بر شهرک‌های صنعتی در ایران محدود بوده، لذا، پژوهش حاضر به عنوان گامی مؤثر در جهت رفع این کمبود مطالعاتی دارای اهمیت ویژه‌ای است؛ که به بررسی عوامل موفقیت در شرکت شهرک‌های صنعتی استان کرمانشاه پرداخته و این موضوع در مسیر اجرای برنامه هفتم مؤثر باشند. مدیران و مسئولانی که در حوزه برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری شرکت شهرک‌های صنعتی شهر کرمانشاه فعالیت می‌کنند، می‌توانند از نتایج این پژوهش بهره‌مند شوند. همچنین، یافته‌های این پژوهش قابلیت کاربردی و مفید برای شرکت شهرک‌های صنعتی استان کرمانشاه و سایر شرکت‌های مشابه در سراسر کشور را دارا می‌باشد. این پژوهش با رفع خلأهای نظری موجود و ارائه راهکارهای مبتنی بر شواهد، نقشی کلیدی در تحقق چشم‌انداز ترسیم‌شده ایفا می‌کند. از جمله مهم‌ترین پرسش‌هایی که مطرح شده است، می‌توان به این سؤالات زیر اشاره کرد:

ابعاد و مؤلفه‌های کلیدی مؤثر بر موفقیت شرکت شهرک‌های صنعتی استانی کدامند؟

مدل عوامل کلیدی موفقیت در شرکت شهرک‌های صنعتی چگونه قابل ارائه و تبیین است؟

بر این اساس، هدف اصلی پژوهش حاضر ارائه یک چارچوب جامع و منسجم به منظور تبیین و فهم عمیق‌تر عوامل مؤثر موفقیت شرکت شهرک‌های صنعتی استان کرمانشاه بود. در بخش پیشینه پژوهش، ضمن مرور مطالعات مرتبط و تجربی، به تبیین خلأهای موجود در حوزه موضوعی پژوهش پرداخته شده و ضرورت انجام مطالعه حاضر مورد تأکید قرار گرفته است.

۲. مبانی نظری و پیشینه تحقیق

مفهوم صنعت. امروزه صنعت به‌عنوان ابزار اصلی توسعه مناطق کمتر توسعه‌یافته، جایگاهی محوری یافته است؛ زیرا تولید صنعتی نسبت به کشاورزی، از انعطاف‌پذیری و قابلیت سازگاری بیشتری با شرایط محیطی برخوردار است [۱۹].

شهرک صنعتی. در بسیاری از کشورها، نواحی صنعتی نقش کلیدی در استراتژی‌های اقتصادی دارند و ارتقاء آن‌ها از ارکان اصلی برنامه‌ریزی شهری است [۵]. شهرک‌های صنعتی که به‌عنوان مناطقی با محدوده و مساحت معین تعریف شده‌اند و مکان‌یابی آن‌ها بر اساس الزامات و اصول علمی مرتبط با پروژه‌های صنعتی کشور صورت پذیرفته است، از جایگاه ویژه‌ای برخوردار می‌باشند [۲۲]. ایجاد شهرک‌های صنعتی در مناطق کمتر توسعه‌یافته، تحولات قابل توجهی در ابعاد اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و زیست‌محیطی به همراه دارد و ضمن افزایش تولیدات روستایی و ارتقاء بهره‌وری، موجب ایجاد فرصت‌های شغلی و تأمین نیازهای اساسی گردیده و ارتباط میان بخش‌های مختلف را تقویت می‌نماید [۲۹]. تحولات اخیر، به‌ویژه افزایش جمعیت و پیچیدگی‌های فزاینده در عرصه مدیریت، نقش و اهمیت شرکت‌های کوچک و متوسط را در کشورهای در حال توسعه به‌طور برجسته‌ای نمایان ساخته است [۲۶].

پیدایش شهرک‌های صنعتی به دهه ۱۸۹۰ میلادی برمی‌گردد و با پیشرفت‌های چشمگیری همچون پارک ترافورد در منچستر، که نمادی از ظرفیت بالقوه مجتمع‌های صنعتی برنامه‌ریزی شده به شمار می‌رود، آغاز گردید [۴۸]. مطالعات و بررسی‌های تجربی متعددی که پیرامون تجارب موفق توسعه صنعتی در کشورهای مختلف جهان انجام شده است، به روشنی نشان داد که شهرک‌های صنعتی به عنوان یکی از مهم‌ترین و مؤثرترین ابزارهای زیرساختی در حوزه توسعه صنعتی، همواره در اختیار دولت‌ها قرار داشته و نقش تعیین‌کننده‌ای در این زمینه ایفا نموده‌اند [۴۲].

شرکت شهرک‌های صنعتی. بر اساس ماده واحده قانون تأسیس شرکت شهرک‌های صنعتی ایران، این شرکت به منظور ایجاد هماهنگی و بهره‌برداری بهینه از امکانات شهرک‌های صنعتی و توسعه زیرساخت‌های مربوطه، در تاریخ ۱۸ اسفند ۱۳۹۲ تأسیس گردید. مجمع عمومی این شرکت متشکل از وزیر صنعت، معدن و تجارت، وزیر امور اقتصادی و دارایی، رئیس سازمان برنامه و بودجه، وزیر نیرو، وزیر راه و شهرسازی، وزیر جهاد کشاورزی و وزیر صنعت، معدن و تجارت می‌باشد [۳۲]. استان کرمانشاه از سال ۱۳۷۱ فعالیت خود را آغاز نموده و امروزه به عنوان بزرگ‌ترین شهرک صنعتی در غرب کشور شناخته می‌شود. در این استان، تعداد ۲۵ شهرک و ناحیه صنعتی با مساحتی بالغ بر ۲۶۰۰ هکتار وجود دارد که بیش از ۲۳۰۰ واحد سرمایه‌گذاری در قالب قرارداد در این شهرک‌ها مستقر شده‌اند [۱۷]. همچنین، استان کرمانشاه در ارزیابی میزان تحقق شاخص‌های عملکردی و برنامه‌ای که توسط سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران انجام گرفته، موفق به کسب رتبه دوم کشوری شده است. این شاخص‌ها در حوزه‌های متنوعی از جمله فنی، صنایع کوچک، برنامه‌ریزی، مالی، حقوقی و سایر بخش‌ها مورد ارزیابی قرار گرفته‌اند. شایان ذکر است که میزان تحقق شاخص‌های عملکردی و برنامه‌ای شرکت شهرک‌های صنعتی کرمانشاه در سال ۱۴۰۱ معادل ۹۲ درصد بوده است [۱۷].

عوامل کلیدی موفقیت. در عصر حاضر، سرمایه‌فکری به عنوان ابزاری کلیدی برای خلق و ارتقای ارزش در کسب و کارها مورد استفاده قرار می‌گیرد. موفقیت سازمان‌ها به میزان توانمندی آن‌ها در مدیریت این منابع ارزشمند و کمیاب وابسته است و علاوه بر این، دستیابی مؤثر به سرمایه‌فکری می‌تواند منجر به ایجاد مزیت رقابتی پایدار در عرصه کسب و کار شود [۱۳]. فاکتورهای کلیدی، نخستین بار در حوزه تحلیل داده‌ها مطرح شدند. در دنیای صنعتی امروز، آمار دقیق و تحلیل‌های آماری ابزارهای حیاتی در برنامه‌ریزی، تصمیم‌گیری و ارزیابی عملکرد به شمار می‌آیند [۱۴]. شناسایی عوامل کلیدی موفقیت در سازمان برای تحقق اهداف، امری ضروری است. این عوامل، پایه برنامه‌ریزی استراتژیک و بهبود نقاط ضعف سازمانی را تشکیل می‌دهند و در اجرای صحیح پروژه‌ها نقش حیاتی دارند [۲۶].

پیشینه پژوهش. بنگاه‌های کوچک و متوسط به عنوان ستون فقرات اقتصاد ملی، نقش بسیار مهمی در تحقق توسعه پایدار، افزایش بهره‌وری و ایجاد اشتغال ایفا می‌کنند. شهرک‌های صنعتی به عنوان مراکز متمرکز تولید، با فراهم‌آوری زیرساخت‌های حیاتی و سامانه‌های دفع پسماند و همچنین بهره‌مندی از مدیریت یکپارچه شرکت‌های مستقر، زمینه‌ساز تسهیل و تسریع فرآیندهای تولیدی و تحقق اهداف کلان اقتصادی و توسعه پایدار صنعتی هستند. در ادامه در جدول ۱ خلاصه نتایج پژوهش‌های انجام شده داخلی و خارجی مرتبط ارائه شده است.

جدول ۱. خلاصه نتایج پژوهش‌های انجام شده داخلی و خارجی مرتبط

محقق (سال)	عنوان پژوهش	خلاصه نتیجه پژوهش	نقدی بر نتایج پژوهش‌ها
الهی ^۱ و همکاران (۱۴۰۳)	بررسی تاثیر استراتژی‌های یادگیری سازمانی بر خلاقیت، نوآوری و عملکرد محصول جدید شرکت‌های صنعتی کوچک شهرک صنعتی پایتخت	شرکت‌ها، توانمندی‌های فردی در یادگیری، خلاقیت و تلفیق دانش‌های کاربردی را به عنوان منابع اصلی مزیت رقابتی خود می‌شناسند. استراتژی یادگیری اکتشافی به طور معناداری خلاقیت بداهه و ترکیبی را تقویت و به طور غیرمستقیم نوآوری و عملکرد محصول جدید را ارتقا می‌دهد. خلاقیت بداهه همچنین نقش کلیدی در رشد خلاقیت ترکیبی دارد و هر دو نوع خلاقیت تأثیر مثبت و قابل توجهی بر نوآوری و عملکرد محصول جدید دارند [۹].	پژوهش انجام شده به بررسی تأثیر استراتژی‌های یادگیری سازمانی بر خلاقیت، نوآوری و عملکرد محصول در شرکت‌های صنعتی کوچک شهرک صنعتی پایتخت که متمرکز بودند پرداخته، اما پژوهش حاضر به شناسایی عوامل کلیدی موفقیت در شرکت شهرک‌های صنعتی استان کرمانشاه در ابعاد متفاوت و کلی‌تر پرداخته به عوامل متنوع موفقیت سازمانی می‌پردازد و مدل کاربردی ارائه می‌دهد.
لاله ^۲ و همکاران (۱۴۰۲)	شناسایی و ارزیابی مولفه‌های برند کارفرما در صنایع کوچک ایران (مطالعه موردی شرکت‌های فعال)	سازمان بدون بهره‌مندی از سرمایه انسانی متخصص و کارآمد، قادر به ایجاد تحول، توسعه پایدار و تحقق اهداف نیست. لذا جذب، حفظ و توسعه منابع انسانی از الزامات موفقیت سازمان است که مستلزم توسعه مدیریت، رهبری و	پژوهش انجام شده به بررسی مولفه‌های برندینگ کارفرمایی در سطح صنایع کوچک استان آذربایجان شرقی تأکید داشته است؛ اما پژوهش حاضر از چارچوب‌های محدود جغرافیایی (استان کرمانشاه) و موضوعی متمایز بوده و به

1. Elahi et al.
2. Laleh et al.

محقق (سال)	عنوان پژوهش	خلاصه نتیجه پژوهش	نقدی بر نتایج پژوهش‌ها
شهرک‌های صنعتی استان آذربایجان شرقی)	ساختار مدیریتی مؤثر برای مدیریت برند کارفرما می‌باشد [۲۳].	سیاست‌گذاری‌های عملی برای توسعه صنعتی منطقه‌ای کمک شایانی می‌نماید.	
مهدیزادگان ^۱ (۱۴۰۰)	شناسایی عوامل کلیدی موفقیت کسب و کارهای کوچک و متوسط الکترونیک در حوزه مد و لباس در دوران همه‌گیری کووید ۱۹	شرکت‌های کوچک و متوسط به عنوان بخش مهم اقتصاد، نیازمند شناسایی و تحلیل عوامل کلیدی موفقیت هستند؛ این عوامل با ارائه راهنمایی‌های استراتژیک، موجب ارتقای کارایی، کاهش ریسک و تضمین پایداری این شرکت‌ها شوند. بررسی این عوامل همچنین به ذی‌نفعان، از جمله سرمایه‌گذاران، کارآفرینان، نهادهای مالی و سیاست‌گذاران، در تدوین و اجرای حمایت‌های مؤثر و هدفمند یاری می‌رساند [۲۶].	پژوهش انجام شده به شناسایی عوامل موفقیت کسب و کارهای کوچک و متوسط الکترونیک در حوزه مد و لباس و تحت شرایط خاص دوران همه‌گیری کووید ۱۹ پرداخته است، اما در صورتی که پژوهش حاضر بر زیرساخت‌های صنعتی، سیاست‌های حمایتی محلی و بهینه‌سازی زنجیره تأمین مبتنی بر مقتضیات محیط عملیاتی و ساختاری تمرکز دارد و اهمیت بستر سازمانی و محیط صنعتی را برجسته می‌سازد.
محمدزاده ^۲ و همکاران (۱۳۹۶)	عوامل کلیدی مؤثر بر موفقیت کارآفرینان با استفاده از مدل‌های گسسته لاجیت و پروبیت	تجربه، سرمایه فیزیکی، حمایت‌های مالی و غیرمالی دولت، نگرش کارآفرینی، ارزش‌های ذهنی و خودکارآمدی تأثیر مثبت و معنی‌داری دارند، در حالی که سطح تحصیلات تأثیر منفی و معناداری بر موفقیت کارآفرینان دارد [۲۸].	پژوهش انجام شده به بررسی عوامل کلیدی مؤثر بر موفقیت کارآفرینان با مدل‌های گسسته لاجیت و پروبیت پرداخته است، اما پژوهش حاضر با رویکرد تحلیل مضمون، مدل عوامل موفقیت در شرکت شهرک‌های صنعتی را تدوین کرده است.
قدیمی ^۳ و همکاران (۱۳۹۵)	شناسایی و اولویت بندی عوامل عدم موفقیت کسب و کارهای کارآفرینانه مستقر در شهرک صنعتی استان ایلام از نگاه مدیران	با توجه به دیدگاه این مدیران، یکی از مهم‌ترین عوامل مؤثر در ناکامی کسب و کارهای کارآفرینانه، کاستی در دانش، تجربه و مهارت‌های لازم برای راه‌اندازی و مدیریت این گونه کسب و کارها شناخته می‌شود [۱۲].	پژوهش انجام شده به شناسایی و اولویت‌بندی عوامل عدم موفقیت کسب و کارهای کارآفرینانه از دیدگاه مدیران، مرتبط با استان ایلام، پرداخته است، اما پژوهش حاضر به شناسایی و تدوین مدل عوامل کلیدی موفقیت شرکت شهرک‌های صنعتی استان کرمانشاه است پرداخته است.
قریشی و باوش ^۴ (۲۰۲۵)	ارزیابی عوامل موفقیت حیاتی ناب ۴۰۰ برای پیاده سازی در شرکت‌های کوچک و متوسط	حمایت مدیریت ارشد، آموزش کارکنان و توان مالی به عنوان کلیدی‌ترین عوامل پذیرش شناسایی شده‌اند که نقش مهمی در بهینه‌سازی استراتژی‌های پیاده‌سازی و ارتقای رقابت‌پذیری شرکت‌های کوچک و متوسط ایفا می‌کنند. با توجه به نقش کلیدی بنگاه‌های کوچک و متوسط در توسعه پایدار، این نهادها ستون فقرات اقتصاد ملی بوده و در افزایش بهره‌وری و ایجاد اشتغال نقش مهمی دارند [۴۱].	پژوهش انجام شده به ارزیابی عوامل موفقیت حیاتی ناب ۴۰۰ در سطح بنگاه و فرآیندهای داخلی سازمان متمرکز هستند. اما پژوهش حاضر به طراحی و تدوین مدل عوامل کلیدی موفقیت در شرکت شهرک‌های صنعتی استان کرمانشاه در سطح صنعتی و در ارتباط با سیاست‌ها، زیرساخت‌ها و ویژگی‌های بومی منطقه، به تبیین ابعاد نهادی، مدیریتی و محیطی موفقیت می‌پردازد.
ویبو ^۵ و همکاران (۲۰۲۳)	تحلیل تأثیر منطقه صنعتی بر محیط زیست جامعه در بخش گونگ پوتری	شهرک‌های صنعتی به‌عنوان مراکز متمرکز تولید، با بهره‌مندی از زیرساخت‌های حیاتی مانند آب، برق، گاز، سامانه‌های دفع پسماند و مدیریت یکپارچه شرکت‌های مستقر، نقش مهمی در تسهیل و تسریع فرآیندهای تولیدی دارند. این زیرساخت‌ها و مدیریت کارآمد، زمینه‌ساز توسعه پایدار صنعتی و تحقق اهداف کلان اقتصادی محسوب می‌شوند [۴۹].	پژوهش انجام شده به تحلیل تأثیر منطقه صنعتی بر محیط زیست جامعه در بخش گونگ پوتری، که بر جنبه‌های محیط زیستی و پیامدهای منطقه‌ای متمرکز بوده‌اند، در حالی که پژوهش حاضر با طراحی و تدوین مدل عوامل کلیدی موفقیت در شرکت شهرک‌های صنعتی استان کرمانشاه، بر شناسایی عوامل مؤثر بر موفقیت واحدهای صنعتی متمرکز است.
گابوده‌ی ^۶ و همکاران (۲۰۲۱)	تحلیل عاملی عوامل بحرانی موفقیت تکنیک‌های بهبود مستمر در شرکت‌های ^۷ (CI)	فرهنگ CI و پایش عملکرد کارکنان نقش تعیین‌کننده‌ای در ارتقاء بهره‌وری و صرفه‌جویی دارند. تعامل و مشارکت کارکنان، به‌عنوان تعهد و انگیزه فراتر از وظایف محوله برای تحقق اهداف سازمان، عامل کلیدی موفقیت است، در حالی که رضایت کارکنان میزان خرسندی از شرایط کاری را بیان	پژوهش انجام شده به تحلیل نقش تکنیک‌های بهبود مستمر (CI) در شرکت‌های مستقر در منطقه صنعتی عمان، به بررسی عوامل حیاتی و کاربردی CI در شرکت‌های تولیدی طی فرآیند CI محدود به شهرک صنعتی صحار پرداخته است. اما پژوهش حاضر به طراحی و تدوین مدل عوامل کلیدی موفقیت در ابعاد

1. Mahdizadegan
2. Mohammadzadeh et al.
3. Ghadimi
4. Qureshi
5. Wibowo
6. Qayoudhi
7. Confidence Interval

محقق (سال)	عنوان پژوهش	خلاصه نتیجه پژوهش	نقدی بر نتایج پژوهش‌ها
	مستقر در منطقه صنعتی صحار، عمان	می‌کند. مشارکت، نمایانگر تلاش داوطلبانه و مستمر برای پیشبرد موفقیت سازمان است [۴۰].	گوناگون در شرکت شهرک‌های صنعتی، با تمرکز بر استان کرمانشاه و در کشور ایران پرداخته است.
پاکدیناریت ^۱ و همکاران (۲۰۱۷)	مکان و عوامل کلیدی موفقیت مناطق اقتصادی ویژه در تایلند	هشت عامل کلیدی در موفقیت و پایداری مناطق ویژه اقتصادی تایلند نقش دارند: (۱) مزیت مکانی و اقتصادی کشور، (۲) حمایت از سرمایه‌گذاری‌های صنعتی، (۳) هزینه‌های سرمایه‌گذاری و سودمندی تجارت، (۴) سطح مهارت و دسترسی به نیروی انسانی، (۵) خدمات و مدیریت، (۶) سیاست‌های دولت، (۷) قوانین و مقررات، (۸) ثبات و پایداری دولت [۳۶].	پژوهش انجام شده به بررسی مکان و عوامل کلیدی موفقیت مناطق اقتصادی ویژه در تایلند پرداخته، در حالی که پژوهش حاضر مدل عوامل کلیدی موفقیت شامل مدیریت کلان و راهبری استراتژیک سازمان مبتنی بر دانش و شایستگی‌های تخصصی، نوآوری راهبردی و توسعه پایدار صنعتی، تطابق محیطی و مشارکت فعال ذینفعان، تخصیص بهینه منابع و توسعه زیرساخت‌ها و فرهنگ سازمانی و روابط ارتباطی درون سازمانی را تدوین نموده است.

جمع‌بندی. مروری بر ادبیات و پژوهش‌های مرتبط با عوامل موفقیت در شرکت شهرک‌های صنعتی نشان داد که اکثر پژوهش‌ها، علاوه بر کم‌توجهی به مدل‌های کلیدی موفقیت، در بسیاری از جوانب فرآیندی مهم نیز غفلت کرده‌اند. همچنین، پژوهش‌های متمرکز بر شهرک‌های صنعتی در ایران محدود بوده و این پژوهش به‌عنوان گامی مؤثر در پرکردن این خلأ و ارائه راهکارهای مبتنی بر شواهد، اهمیت ویژه‌ای دارد. بنابراین، خلأ نظری عمیقی در زمینه طراحی مدل عوامل کلیدی موفقیت در شرکت شهرک صنعتی استان کرمانشاه وجود داشت که این پژوهش برای پاسخ به آن انجام شد و نقش کلیدی در تحقق اهداف توسعه‌ای ایفا نمود.

۳. روش‌شناسی پژوهش

در این پژوهش، با هدف اصلی شناسایی عوامل کلیدی موفقیت در شرکت شهرک‌های صنعتی استانی، انتظار می‌رود که نتایج حاصل به رشد اقتصادی و صنعتی منجر شده و همچنین نقش مؤثری در افزایش اشتغال و ارتقای رقابت‌پذیری کشور ایفا نماید. بدین جهت، اتخاذ رویکردی متناسب با اهداف و پرسش‌های پژوهش امری ضروری تلقی می‌شود. این پژوهش با هدف کاربردی و توصیفی، تحلیلی و با بهره‌گیری از رویکرد کیفی انجام شده است. جامعه آماری برگرفته از اساتید دانشگاه دارای تجربه و دانش در این زمینه، کارشناسان شرکت شهرک‌های صنعتی استان کرمانشاه، صاحبان صنایع و کسب و کارها در شهرک‌های صنعتی استان کرمانشاه و نیز اسناد و متون مربوطه بود. جهت گردآوری داده‌ها از مصاحبه نیمه ساختاریافته و هدفمند استفاده گردید. برای انتخاب نمونه‌ها از روش‌های نمونه‌گیری قضاوتی و گلوله‌برفی بهره گرفته شد. در این راستا، چند نفر نخست بر اساس اهمیت موضوع و تخصص به‌عنوان افراد کلیدی انتخاب شدند و سایر افراد مطلع و کلیدی در جریان فرایند معرفی و تأیید از سوی این افراد تعیین گردیدند. با توجه به گستردگی و جامعیت موضوع، انجام مصاحبه‌های عمیق نیمه‌ساختاریافته با ذی‌نفعان مختلف و بررسی دیدگاه هر یک به‌صورت جداگانه، امری ضروری و اجتناب‌ناپذیر محسوب می‌گردد. بنابراین، نمونه‌گیری گلوله‌برفی به درخواست افراد کلیدی که به صورت قضاوتی انتخاب شده بودند، اجرا شد تا با توجه به گستردگی عوامل مؤثر، دامنه مصاحبه‌ها محدود نگردیده و رویکردی همه‌جانبه و چندبعدی اتخاذ شود. نمونه‌گیری از صاحب‌نظران تا زمان رسیدن به نقطه اشباع نظری در ادامه یافت و تا مصاحبه هفدهم که مدل به حد ساخت و اشباع رسید، ادامه پیدا کرد؛ در نهایت ۱۷ نفر از خبرگان در این زمینه به شرح جدول ۲ در بخش مصاحبه جهت شناسایی عوامل کلیدی موفقیت در شرکت شهرک‌ها مشارکت کردند.

جدول ۲. مشخصات و اطلاعات مربوط به مصاحبه‌شوندگان

کد مصاحبه شونده	سمت شغلی	تحصیلات	کد مصاحبه شونده	سمت شغلی	تحصیلات
M1	مدیر منابع انسانی شرکت	کارشناسی	M10	کارشناس اداری	کارشناسی
M2	مدیر برنامه ریزی	کارشناسی ارشد	M11	کارشناس ایمنی	کارشناسی
M3	کارشناس نظارت	لیسانس	M12	معاون	کارشناسی ارشد
M4	مشاور مدیرعامل	لیسانس	M13	مدیرشتاب‌دهنده	کارشناسی ارشد
M5	مدرس دانشگاه	دکتری	M14	استادیار	دکتری
M6	کارشناس کارآفرینی	کارشناسی ارشد	M15	دانشیار	دکتری
M7	عضو هیئت مدیره	کارشناسی ارشد	M16	مدیراداری	کارشناسی
M8	کارشناس امور متقاضیان	کارشناسی	M17	مدیر اجرایی	کارشناسی ارشد
M9	مدیر شهرک های صنعتی	کارشناسی			

اطلاعات حاصل از مصاحبه‌ها با بهره‌گیری از روش تحلیل محتوا، از طریق کدگذاری و تحلیل مضمون که به‌عنوان یکی از رویکردهای معتبر و متداول در تحلیل داده‌های کیفی شناخته می‌شود، به منظور شناسایی مضامین غالب در مصاحبه‌ها مورد استفاده قرار گرفت. تحلیل مضمون روشی است که با به حداقل رساندن مجموعه داده‌ها، آنها را با جزئیات کامل توصیف می‌کند و اغلب فراتر از این، دیدگاه‌های مختلفی از موضوع تحقیق را تفسیر می‌کند [۷]. تحلیل مضمون یکی از روش‌های رایج تحلیل محتوا محسوب می‌شود که مهارت‌های اساسی مورد نیاز برای انجام بسیاری از تحلیل‌های کیفی دیگر را نیز فراهم می‌سازد [۸]، و به منظور شناسایی الگوهای موجود در داده‌های کیفی به کار گرفته می‌شود [۱]. در این چارچوب، مضامین استخراج‌شده بر اساس جایگاه و نقش آن‌ها در ساختار شبکه مضامین، به سه دسته مضامین پایه، مضامین سازمان‌دهنده و مضامین فراگیر طبقه‌بندی می‌شوند. مضامین پایه شامل کدها و نکات کلیدی متن هستند؛ مضامین سازمان‌دهنده از ترکیب و تلخیص مضامین پایه شکل می‌گیرند و مضامین فراگیر نیز مفاهیم کلی و اصول حاکم بر متن را به صورت نظام‌مند در برمی‌گیرند. شبکه مضامین، با نمایش روابط میان این سطوح، ساختاری گراف مانند ارائه می‌دهد که به تبیین و سازمان‌دهی بهتر یافته‌ها کمک می‌کند. فرآیند تحلیل مضمون مطابق با الگوی شش مرحله‌ای براون و کلارک انجام شده است که مراحل آن شامل آشنایی با داده‌ها، کدگذاری اولیه، تولید مضامین، بازبینی مضامین، تعریف و نام‌گذاری مضامین و در نهایت نگارش گزارش تحلیلی است. این رویکرد، امکان شناسایی و تفسیر نظام‌مند الگوهای معنایی موجود در داده‌ها را فراهم می‌سازد و به افزایش اعتبار و شفافیت تحلیل کیفی کمک می‌کند.

۱- طراحی پژوهش مبتنی بر روش تحلیل مضمون

۲- گردآوری داده‌ها

۳- تجزیه و تحلیل داده‌ها

۴- ارائه نتایج، تهیه گزارش و ارزیابی پژوهش [۲۱].

جهت تعیین پایایی، از میزان توافق بین دو کدگذار استفاده گردید. میزان این توافق با به‌کارگیری ضریب کاپا در نرم‌افزار SPSS محاسبه شد که مقدار ۰/۷۵ به دست آمد و نشان‌دهنده پایایی قابل قبول می‌باشد. همچنین، به منظور اطمینان از روایی پژوهش، از استراتژی حساسیت پژوهشگر بهره گرفته شد؛ این استراتژی یکی از روش‌های متمایز در پژوهش‌های کیفی است که به منظور تضمین تدریجی روایی و پایایی و در نتیجه ارتقای دقت علمی پژوهش در طول فرآیند تحقیق به کار می‌رود. بدین معنا که تمامی مراحل پژوهش با دقت و کنترل مستمر انجام شده است. سپس یافته‌ها در اختیار سه نفر از خبرگان دانشگاهی و سه نفر از متخصصان حوزه صنایع قرار گرفت و مورد تأیید ایشان واقع گردید. علاوه بر این، رویکرد کثرت‌گرایی در جمع‌آوری داده‌ها و ارزیابی نتایج به کار گرفته شد. معیار قابلیت اعتماد، که شامل قابلیت اعتبار، انتقال، اتکا و تأیید است، به عنوان جایگزینی برای روایی و پایایی در پژوهش‌های کیفی مطرح می‌باشد.

۴. تحلیل داده‌ها و یافته‌های پژوهش

کدگذاری داده‌های مصاحبه و مضامین پایه. در این بخش از مطالعه، تحلیل داده‌های کیفی نشان داد که مجموع کدهای اولیه استخراج شده از تحلیل ۱۷ مصاحبه، تعداد ۱۱۸ کد شناسایی گردید که پس از ادغام مضامین مشابه، ۴۲ مضمون پایه استخراج شد. مقوله‌بندی یافته‌ها در جدول ۳ ارائه شده است.

جدول ۳. تقسیم وکدگذاری عوامل کلیدی در موفقیت شرکت شهرک‌های صنعتی استان کرمانشاه

کد مصاحبه	نمونه متن	مضمون پایه
M16, M4, M2	❖ مدیریت کارآمد و استراتژی منسجم یکی از مهم‌ترین عوامل موفقیت شرکت شهرک‌های صنعتی استان کرمانشاه است ❖ مدیریت صحیح و تجربه مدیر ارشد و همچنین معاونین ایشان از اهمیت بالایی برخوردار است.	اجرای مدیریت کارآمد در فرآیندها
M1, M3, M5, M8, M9	❖ مدیریت اثربخش می‌بایست نیازهای محلی، منابع در دسترس و اهداف بلندمدت را به دقت مدنظر قرار داده تا زمینه‌ساز توسعه‌ای پایدار و هماهنگ گردد.	اجرای مدیریت اثربخش در فرآیندها
M3	❖ برای داشتن عملکرد حرفه‌ای و موفق، لازم است فرد دارای دانش تخصصی در حوزه کاری باشد و تجربه کافی در زمینه فعالیت خود داشته باشد.	دارا بودن دانش و مهارت‌های لازم توسط مدیران
M1, M16, M9, M12	❖ تعیین اهداف شفاف و تدوین نقشه راهی مشخص برای توسعه زیرساخت‌ها و جذب سرمایه‌گذاران از اهمیت بالایی برخوردار است.	تعیین اهدافی روشن و تدوین نقشه راهی جامع
M4, M6, M8	❖ با تعیین نقشه راهی شفاف و منسجم و تقسیم‌بندی حوزه‌های مختلف فنی، می‌توان به توسعه هماهنگی و ارتقاء موفقیت سازمان کمک شایانی نمود. این رویکرد موجب تسهیل مدیریت، افزایش کارایی و بهبود همکاری میان بخش‌ها خواهد شد.	برنامه‌ریزی دقیق، منظم و هدفمند
M1, M16, M4, M2, M6, M8, M10, M7	❖ تأمین زیرساخت‌ها نقش کلیدی در جذب و حمایت از سرمایه‌گذاران دارد؛ به طوری که فراهم بودن امکانات اولیه، انگیزه و سرعت راه‌اندازی واحدهای تولیدی را افزایش می‌دهد و از بروز مشکلات عملیاتی جلوگیری می‌کند. به همین دلیل، شرکت شهرک‌های صنعتی می‌تواند برنامه‌ریزی دقیق و تأمین منابع مالی لازم را برای توسعه این زیرساخت‌ها انجام دهد و دستگاه‌های خدمات‌رسان نیز خدمات را در واحدهای صنعتی تأمین کنند.	نظارت مستمر به منظور تحقق توسعه هماهنگ
M2, M5	❖ تعداد نیروی انسانی موجود با میزان تعیین شده در چارت سازمانی همخوانی ندارد و به طور قابل توجهی کمتر از حد مورد نیاز است. ❖ ممکن است وظایف متعددی را انجام دهد، اما در صورت افزایش تعداد نیروها، این وظایف به طور متناسب تقسیم‌بندی می‌شود که در نهایت بازدهی بیشتری نیز خواهد داشت.	هماهنگی و انطباق نیروی انسانی با ساختار و تعداد تعیین شده در چارت سازمانی
M2, M3	❖ کارکنان باید در حوزه تخصصی رشته تحصیلی خود فعالیت نمایند و تجربه‌ای چندین ساله در آن زمینه کسب کرده باشند. ❖ بهتر است مدارک تحصیلی پرسنل با رشته شغلی آن‌ها مرتبط باشد.	منصب و جایگاه کارکنان متناسب با رشته تحصیلی
M3	❖ رفتار کارشناسان با مراجعین احترام و به‌صورت دوستانه می‌تواند یکی از علل موفقیت در روند فعالیت‌های شرکت باشد.	شیوه‌های تعامل حرفه‌ای کارکنان با ارباب رجوع
M6, M17	❖ مشاورین ذی‌صلاح، با رعایت برنامه مصوب سازمان صنایع کوچک و شرکت شهرک‌های صنعتی ایران، مشارکت و همکاری می‌نمایند.	آموزش و پرورش مشاوران واجد صلاحیت
M3	❖ پشتکار و نظم در انجام وظایف به طور مستمر در پیشرفت و موفقیت شرکت موثر است.	نظم کارکنان در بهبود فرآیندها

کد مصاحبه	نمونه متن	مضمون پایه
M2, M3	<p>❖ تجربه کافی کارکنان نقش مهمی در موفقیت شرکت شهرک‌های صنعتی ایفا می‌کند، زیرا کارکنان با تجربه قادرند ارتباطات مؤثر و همکاری‌های بین شرکتی را تسهیل کنند و از طریق انتقال دانش و مهارت‌های خود، بهره‌وری و کارایی مجموعه را افزایش دهند.</p> <p>❖ سابقه همکاری و تجربه عملی کارکنان موجب ایجاد اعتماد و روابط گرم بین فردی شده و زمینه ساز تحقق اهداف مشترک در شرکت شهرک‌های صنعتی می‌گردد.</p>	تجربه عملی کارکنان در تحقق اهداف
M5, M9	<p>❖ دسترسی به نیروی کار متخصص و آموزش‌دیده و بهره‌مندی از برنامه‌های آموزشی جهت ارتقای مهارت‌ها فراهم شود.</p> <p>❖ دانش و مهارت نیروی کار موجب افزایش سرمایه انسانی می‌شود.</p>	نیروی انسانی متخصص و متعهد
M3	<p>❖ سلامت کاری در محیط کار یکی از علل موفقیت در شرکت است.</p>	سلامت روان و اخلاق کاری کارکنان
M1, M16, M4, M3	<p>❖ ایجاد اعتماد متقابل و روابط صمیمانه میان کارکنان و واحدهای فعال در شرکت از اهمیت بالایی برخوردار است.</p>	روابط بین فردی و اعتماد در سازمان
M3, M7, M12	<p>❖ برنامه‌ها و اهداف شرکت باید در قالب یک چارچوب کلی و منسجم تدوین شود که تمامی فعالیت‌ها و اقدامات سازمانی در راستای تحقق این اهداف سازمانی قرار گیرد و ساختار سازمانی نیز بر اساس این چارچوب تنظیم گردد.</p>	یکپارچگی نگرش کارکنان در مسیر اهداف هم راستای سازمان
M4, M6, M10, M7, M13	<p>❖ توزیع وظایف بر اساس حوزه‌های تخصصی و تخصصی‌سازی مسئولیت‌ها می‌تواند به تقویت فرهنگ مشارکتی رشد جمعی کمک نمود.</p>	مشارکت هدفمند و رشد هم‌افزای جمعی
M1, M16, M17, M3, M12, M15, M11	<p>❖ فرهنگ سازمانی کار زمان بر و به شدت سختی است که دو فرهنگ سازمانی را با هم یکپارچه کنیم. یعنی فرهنگ سازمانی قدیم و فرهنگ سازمانی جدید که در این نسل است. لذا وجود فرهنگ مشارکتی و همکاری می‌تواند در رشد جمعی شرکت مؤثر باشد.</p>	ترویج فرهنگ همکاری مستمر
M5, M8, M10, M16, M4,	<p>❖ شرکت شهرک‌های صنعتی در جهت تحقق اهداف صنعتی شدن کشور فعالیت می‌کند و از جمله عوامل مؤثر در موفقیت آن می‌توان به تخصیص بودجه مناسب، فراهم بودن زیرساخت‌های استاندارد، دسترسی آسان به بازارهای هدف و وجود راه‌های ارتباطی مناسب اشاره نمود؛ همچنین موقعیت جغرافیایی مناسب از دیگر عوامل کلیدی در این زمینه است.</p>	زیرساخت‌های استاندارد و متناسب با اهداف
M1, M16, M4, M2, M9	<p>❖ زیرساخت‌های مناسب موجب ارتقاء بهره‌وری واحدهای فعال، جذب شرکت‌ها و سرمایه‌گذاری‌های نوین، و کاهش هزینه‌های عملیاتی می‌گردند.</p>	زیرساخت‌های مناسب و جامع
M5, M7	<p>❖ هماهنگی و همکاری مؤثر در زنجیره تأمین، به عنوان عاملی حیاتی، موجب کاهش هزینه‌ها، افزایش سرعت تصمیم‌گیری و ارتقاء توان رقابتی شرکت‌ها می‌شود که این امر در شرکت شهرک‌های صنعتی به واسطه ایجاد خوشه‌های صنعتی و کنسرسیوم‌های صادراتی دنبال می‌گردد. بنابراین، بهبود و تقویت زنجیره تأمین از طریق نوآوری سازمانی و فناوری، از الزامات توسعه پایدار و موفقیت شرکت است.</p>	زنجیره تأمین با کارایی و کیفیت مطلوب
M7, M12	<p>❖ مهم‌ترین و تعیین‌کننده‌ترین عامل موفقیت، واگذاری و بهره‌برداری بهینه از زمین‌ها است.</p>	بهره‌برداری اصولی و هدفمند از منابع زمینی
M2, M5	<p>❖ از آنجایی که این شرکت یک نهاد درآمد، هزینه است، تخصیص بودجه‌های بیشتر در سطوح استانی و ملی، امکان اجرای پروژه‌های زیرساختی گسترده‌تر و افزایش توان عملیاتی را فراهم می‌کند.</p> <p>❖ افزایش بودجه، امکان اجرای پروژه‌های عمرانی بیشتری را فراهم آورده و در نهایت منجر به توسعه و بهبود زیرساخت‌های شهرک‌های صنعتی و ارائه خدمات بهتر به واحدهای صنعتی متعدد می‌شود.</p>	اختصاص منابع مالی کافی در مقیاس استانی و کشوری

کد مصاحبه	نمونه متن	مضمون پایه
M1, M9, M10	<p>❖ دولت می‌تواند به‌عنوان یک مشوق مؤثر در این حوزه عمل کرده و تسهیلات بانکی مناسبی را فراهم نماید.</p> <p>❖ تخصیص اعتبارات مالی مانند معافیت‌های مالیاتی برای واحدهای تولیدی مستقر در شهرک‌های صنعتی و مناطق کمتر توسعه‌یافته، به منظور تشویق سرمایه‌گذاری و توسعه اقتصادی اعمال می‌شوند. این مشوق‌ها به صورت معافیت مالیاتی و کاهش هزینه‌های مالیاتی، نقش مهمی در بهبود فضای کسب‌وکار و افزایش جذابیت شهرک‌ها دارند.</p>	تخصیص اعتبارات مالی دولتی
M16, M4, M5	<p>❖ شرکت شهرک‌های صنعتی با همکاری بانک‌ها و منابع داخلی، تسهیلات سرمایه در گردش با نرخ‌های ترجیحی و بازپرداخت مناسب به واحدهای تولیدی مستقر در شهرک‌ها ارائه می‌دهند. این تسهیلات به ویژه برای رفع مشکلات نقدینگی و تأمین مواد اولیه اهمیت دارد و موجب افزایش ظرفیت تولید و اشتغال پایدار می‌شود.</p>	تخصیص اعتبارات اقتصادی و تسهیلات دولتی
M1, M16, M4, M5	<p>❖ فعالیت‌های شرکت شهرک‌های صنعتی می‌بایست مبتنی بر نیازهای ویژه هر منطقه و اقتضانات بازار داخلی برنامه‌ریزی و اجرا گردد تا همسوی لازم با استراتژی‌های کلان صنعتی کشور حاصل شود.</p>	همانگی و انطباق با مقتضیات بومی و راهبردهای صنعتی ملی
M1, M16, M4, M5, M12	<p>❖ طراحی و برنامه‌ریزی فعالیت‌های صنعتی شرکت بر اساس نیازهای بومی و ظرفیت‌های منطقه‌ای انجام می‌شود. استان کرمانشاه با توجه به ظرفیت‌های قابل توجه در حوزه‌های صنایع غذایی، کشاورزی و پتروشیمی، فرصت‌های مناسبی برای توسعه صنعتی دارد که باید به نحو مطلوب بهره‌برداری گردد.</p>	تطبیق یافتن برنامه‌های شرکت با نیازهای واقعی بازار
M1, M16, M4, M5, M7, M12	<p>❖ در شرکتی که مسئول تأمین زمین‌های صنعتی و زیرساخت‌های تولیدی است، ضروری است امکان فروش زمین‌ها نیز فراهم شود؛ اما فروش زمین در اختیار شرکت نیست و سرمایه‌گذار برای اخذ مجوز تأسیس و خرید زمین اقدام می‌نماید. حتی با فراهم‌آوری بهترین زمین‌ها، بدون فروش مؤثر، بهره‌وری مطلوب حاصل نخواهد شد. بهره‌وری شرکت تابعی از ترکیب کارایی و اثربخشی است و موفقیت شرکت منوط به افزایش همزمان تولید و فروش می‌باشد.</p>	تطبیق فعالیت‌های شرکت با نیازهای منطقه‌ای و ظرفیت‌های محلی
M1, M16, M4, M6	<p>❖ تمرکز بر ظرفیت‌های بومی، اعم از منابع طبیعی و انسانی، و تعیین اهداف مشخص در راستای تحقق رشد پایدار، می‌تواند زمینه‌ساز موفقیت و توسعه شهرک‌ها گردد.</p>	تمرکز بر پتانسیل‌های محلی همچون منابع طبیعی و انسانی جهت دستیابی به اهداف برای رشد پایدار
M1, M16, M4,	<p>❖ یکی از موفقیت‌های شرکت شهرک‌های صنعتی، احداث شهرک صنعتی زاگرس است که در آن سرمایه‌گذاران برای تولید فعالیت می‌کنند و با راه‌اندازی واحدهای بزرگ، نرخ بیکاری کاهش یافته است.</p>	حضور سرمایه‌گذاران داخلی
M8, M10, M11	<p>❖ با بکارگیری و سیاست‌گذاری می‌توان زمینه‌های لازم برای راه‌اندازی، هدایت و توسعه سرمایه‌گذاری‌های بخش خصوصی را انجام داد.</p>	مشارکت سرمایه‌گذاران بین‌المللی
M7, M12, M14	<p>❖ سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های اقتصادی و فنی ایران در سال‌های اخیر، جایگاهی ویژه و برجسته را در رویدادهای تخصصی کسب کرده است.</p>	مشارکت فعال سازمان‌های سرمایه گذار
M9, M10	<p>❖ با فراهم نمودن بستر مناسب موجب شده تا فعالیت شرکت‌های فناوری، استارت‌آپ‌ها و شرکت‌های دانش‌بنیان تسهیل و سطح فناوری تولید ارتقاء یابد.</p> <p>❖ دولت با ارائه مشوق‌های لازم، از شرکت‌های دانش‌بنیان حمایت کرده و به احیای واحدهای راکت می‌پردازد.</p>	به‌کارگیری فناوری‌های پیشرفته و نوآوری‌های راهبردی در صنعت
M9, M7	<p>❖ با تمرکز بر ایجاد خوشه‌های تخصصی نظیر خوشه صنایع غذایی، خوشه نساجی و خوشه داروسازی، زمینه‌ای فراهم می‌شود که منجر به افزایش هم‌افزایی میان واحدهای صنعتی و ارتقاء سطح رقابت‌پذیری در بازار گردد. این خوشه‌ها با تمرکز جغرافیایی و همکاری متقابل میان شرکت‌ها و نهادهای پشتیبان، موجب تقویت</p>	پیشبرد فرآیند توسعه خوشه‌های صنعتی

کد مصاحبه	نمونه متن	مضمون پایه
M9, M7, M12	تولیدات مشترک و بهره‌مندی از فرصت‌ها و چالش‌های مشترک می‌شوند که در نهایت به توسعه پایدار و ارتقای کیفیت محصولات منجر می‌گردد.	تقویت و توسعه بازارهای صادراتی
M6	سیاست‌ها و استانداردهای سلامت، ایمنی و محیط زیست به عنوان یکی از عوامل کلیدی موفقیت در شرکت شهرک‌های صنعتی، با تضمین شرایط کاری ایمن و حفظ سلامت کارکنان، از بروز حوادث و آسیب‌های شغلی جلوگیری می‌کنند. همچنین، این استانداردها با مدیریت بهینه منابع و کاهش اثرات زیست‌محیطی، به پایداری و توسعه مستمر فعالیت‌های صنعتی کمک می‌نمایند.	سیاست‌ها و استانداردهای سلامت، ایمنی و محیط زیست
M11, M7, M12	برای ایجاد ارتباط متقابل بین صنایع، سرمایه‌گذار باید آگاهی کافی و لازم را کسب کند تا بتواند اهداف را تعیین کرده و واحد تولیدی را راه‌اندازی نماید.	تحکیم و تعمیق ارتباطات بین بخش‌های صنعتی
M1, M16, M4, M3, M10, M7	ارکان‌ها و سازمان‌های مختلف اداری باید همکاری و هماهنگی لازم را برقرار کنند.	تعامل و همکاری سازنده با بهره‌گیری از ارتباطات مؤثر
M9, M10, M7, M12	ارائه مشوق‌های مالیاتی، تسهیلات بانکی، صدور مجوزهای سریع و تسهیل فرآیندهای اداری، نقش مؤثری در جذب سرمایه‌گذار و تحقق موفقیت شرکت ایفا می‌نمایند.	حمایت‌های ساختاری و قانونی از سوی دولت
M9, M7, M12	شرکت با ارائه خدمات مشاوره‌ای در زمینه بازاریابی صادرات، توسعه فناوری و ارائه حمایت‌های حقوقی به صنایع مستقر در شهرک‌های صنعتی، زمینه‌ساز دستیابی به رشد و موفقیت پایدار خواهد بود.	خدمات پشتیبانی و تسهیل در انجام امور
M9	زمینه‌ای فراهم شود که شرکت از صادرات خود در نمایشگاه‌های داخلی و بین‌المللی حمایت می‌کند	حمایت‌های تسهیل‌گر صادراتی شرکت
M7, M12, M13	تقویت زیرساخت‌های حقوقی دوجانبه به منظور حمایت از سرمایه‌گذاری، شامل تدوین و اجرای موافقت‌نامه‌های دوجانبه سرمایه‌گذاری و یادداشت تفاهم تشکیل کارگروه مشترک سرمایه‌گذاری در زمینه حمایت از حقوق مالکیت می‌باشد.	حمایت از حقوق مالکیت در سرمایه‌گذاری

مضامین سازمان دهنده. در این بخش، تمامی داده‌های استخراج‌شده از مضامین پایه جمع‌آوری و شماره‌گذاری گردید تا مقولات صحیح و متمایز در قالب مضامین سازمان‌دهنده طبقه‌بندی شوند. یافته‌های به‌دست‌آمده در این قسمت نشان داد که مضامین پایه در قالب ۱۳ مضمون سازمان‌دهنده مرتبط با عوامل کلیدی موفقیت در شرکت شهرک‌های صنعتی دسته‌بندی شده‌اند. در نهایت مولفه‌های اصلی عوامل کلیدی موفقیت در شرکت شهرک‌های صنعتی، مضامین فراگیر در ۵ دسته عمده تقسیم‌بندی شدند که در جدول ۴ بطور کامل ارائه گردید.

جدول ۴. مضامین سازمان دهنده و فراگیر عوامل کلیدی موفقیت در شرکت شهرک‌های صنعتی استان کرمانشاه

کدها	مضامین سازمان دهنده	مضامین فراگیر
اجرای مدیریت اثربخش در فرآیندها	اجرای مدیریت بهینه فرآیندها مبتنی بر دانش و مهارت‌های تخصصی مدیران	مدیریت کلان و راهبری
اجرای مدیریت کارآمد در فرآیندها	دارا بودن دانش و مهارت‌های لازم توسط مدیران	استراتژیک سازمان مبتنی
تعیین اهدافی روشن و تدوین نقشه راهی جامع	برنامه‌ریزی راهبردی و مدیریت توسعه	بر دانش و شایستگی‌های تخصصی
برنامه‌ریزی دقیق، منظم و هدفمند	هماهنگ	
نظارت مستمر به منظور تحقق توسعه هماهنگ		

	هماهنگی و انطباق نیروی انسانی با ساختار و تعداد تعیین شده در چارت سازمانی	
	منصب و جایگاه کارکنان متناسب با رشته تحصیلی شیوه‌های تعامل حرفه‌ای کارکنان با ارباب رجوع آموزش و پرورش مشاوران واجد صلاحیت	مدیریت منابع انسانی و ارتقای تخصصی کارکنان
	نظم کارکنان در بهبود فرآیندها تجربه عملی کارکنان در تحقق اهداف نیروی انسانی متخصص و متعهد	توانمندی‌های سرمایه انسانی و التزام به اصول حرفه‌ای‌گری در محیط سازمانی
	سلامت روان و اخلاق کاری کارکنان روابط بین فردی و اعتماد در سازمان یکپارچگی نگرش کارکنان در مسیر اهداف هم‌راستای سازمان	فضای روانی سازمان و تعاملات ارتباطی میان کارکنان
	مشارکت هدفمند و رشد هم‌افزای جمعی ترویج فرهنگ همکاری مستمر	تعاملات سازمانی و فرهنگ هم‌افزایی همکاری
	زیرساخت‌های استاندارد و متناسب با اهداف زیرساخت‌های مناسب و جامع زنجیره تأمین با کارایی و کیفیت مطلوب بهره‌برداری اصولی و هدفمند از منابع زمینی	امکانات و تسهیلات زیر بنایی
	اختصاص منابع مالی کافی در مقیاس استانی و کشوری تخصیص اعتبارات مالی دولتی تخصیص اعتبارات اقتصادی و تسهیلاتی دولتی	تخصیص بهینه منابع و توسعه زیر ساخت‌ها
	هماهنگی و انطباق با مقتضیات بومی و راهبردهای صنعتی ملی تطبیق یافتن برنامه‌های شرکت با نیازهای واقعی بازار تطبیق فعالیت‌های شرکت با نیازهای منطقه‌ای و ظرفیت‌های محلی تمرکز بر پتانسیل‌های محلی همچون منابع طبیعی و انسانی جهت دستیابی به اهداف برای رشد پایدار	هماهنگی و انطباق با محیط
	حضور سرمایه‌گذاران داخلی مشارکت سرمایه‌گذاران بین‌المللی مشارکت فعال سازمان‌های سرمایه‌گذار	تطابق محیطی و مشارکت فعال ذینفعان
	به‌کارگیری فناوری‌های پیشرفته و نوآوری‌های راهبردی در صنعت پیشبرد فرآیند توسعه خوشه‌های صنعتی تقویت و توسعه بازارهای صادراتی	تعامل و مشارکت سرمایه‌گذاران در توسعه سازمان
	سیاست‌ها و استانداردهای سلامت، ایمنی و محیط زیست تحکیم و تعمیق ارتباطات بین بخش‌های صنعتی تعامل و همکاری سازنده با بهره‌گیری از ارتباطات مؤثر	نوآوری راهبردی و توسعه پایدار صنعتی
	حمایت‌های ساختاری و قانونی از سوی دولت خدمات پشتیبانی و تسهیل در انجام امور حمایت‌های تسهیل‌گر صادراتی شرکت حمایت از حقوق مالکیت در سرمایه‌گذاری	حمایت‌ها و تسهیلات نهادی در توسعه صادرات

مدل نهایی پژوهش. یافته‌های این بخش از پژوهش عوامل کلیدی موفقیت شرکت شهرک‌های صنعتی استان کرمانشاه را شناسایی کردند که می‌تواند راهکارهای عملی جهت بهبود فضای کسب‌وکار، افزایش جذب سرمایه‌گذاری بیشتر، افزایش تولید و اشتغال‌زایی ارائه دهد. ارتباط بین اجزای مدل در تحلیل مضمون، پس از کدگذاری و استخراج مضامین، از طریق تحلیل مفهومی روابط میان آن‌ها شکل گرفت و با بازبینی مکرر

داده‌ها، ساختار نظری مدل را به صورت منسجم و چندبعدی تدوین شد. این فرآیند، نقش و تعامل هر مضمون را در مدل روشن ساخت و فهم عمیق‌تری از موضوع به دست آمد. لذا در شکل ۱ مدل نهایی پژوهش ارائه گردید.

شکل ۱. مدل نهایی عوامل مؤثر در موفقیت شرکت شهرک‌های صنعتی استان کرمانشاه

۵. نتیجه‌گیری و پیشنهادها

در این بخش با در نظر گرفتن مبانی نظری و ادبیات پیشینه موجود به بحث و بررسی در مورد نتایج حاصل از پژوهش که در این زمینه صورت گرفت پرداخته شد. در بخش کیفی یافته‌های توصیفی مربوط به عوامل کلیدی شناسایی شده که شامل ۴۲ مضمون پایه که به ترتیب در ۱۳ مضمون سازمان دهنده و ۵ مضمون فراگیر دسته بندی شدند. براساس نتایج به دست آمده در جدول، پرتکرارترین کدهای شناسایی شده به عنوان عوامل کلیدی موفقیت در شرکت شهرک‌ها عبارتند از نظارت مستمر به منظور تحقق توسعه هماهنگ با تکرار ۸ منبع، ترویج فرهنگ همکاری مستمر با تکرار ۷ منبع، تعامل و همکاری سازنده با بهره‌گیری از ارتباطات مؤثر با تکرار ۶ منبع، تطبیق فعالیت‌های شرکت با نیازهای منطقه‌ای و ظرفیت‌های محلی با تکرار ۶ منبع.

در ادامه به بررسی مضامین فراگیر طبقه‌بندی شده پرداخته شده است.

- مدیریت کلان و راهبری استراتژیک سازمان مبتنی بر دانش و شایستگی‌های تخصصی: در موفقیت هر پروژه، عناصر کلیدی از جمله مدیریت جامع پروژه، مدیریت محدوده، مدیریت زمان، مدیریت هزینه، مدیریت کیفیت، مدیریت منابع انسانی، مدیریت ارتباطات، مدیریت ریسک و مدیریت پشتیبانی، می‌توانند نقش تعیین‌کننده‌ای در ارتقاء عملکرد و موفقیت سازمان ایفا نمایند. این عناصر با تأکید بر یکپارچگی و هماهنگی در فرآیندهای مختلف، زمینه‌ساز دستیابی شرکت‌ها به اهداف استراتژیک و حفظ موقعیت پایدار در محیط‌های رقابتی می‌باشند که با پژوهش‌های [۴، ۱۱، ۴۳] همخوانی دارد. رهبری توانمند ساز با ایجاد استقلال برای کارکنان، به رفع نیازهای سازمانی کمک کرده و به خودمختاری آنان احترام می‌گذارد. پژوهش‌ها نشان داده‌اند که این سبک رهبری تأثیر قابل توجهی بر رفتار کارکنان،

عملکرد کسب‌وکارها و افزایش بهره‌وری دارد. با توجه به نقش مهم شرکت‌های شهرک صنعتی ماکو در توسعه کشور، این تحقیق به بررسی تأثیر رهبری توانمند ساز بر عملکرد کسب‌وکارهای این شهرک می‌پردازد که با پژوهش‌های [۱۶، ۲۳، ۱۴] همخوانی دارد.

- فرهنگ سازمانی و روابط ارتباطی درون سازمانی: بر اساس نظریه رشد جدید، در سال‌های اخیر کارآفرینی نقش تعیین‌کننده‌ای در تسریع رشد اقتصادی ایفا نموده است و سازمان‌هایی که فرهنگ کارآفرینی را در ساختار خود به‌طور پایدار نهادینه سازند، از میزان موفقیت و پیشرفت چشمگیری برخوردار خواهند بود [۱۸]. عبارت دیگر، مشارکت کارکنان به معنای تمایل و توانمندی یک فرد شاغل در سازمان است که فراتر از وظایف رسمی و الزامی خود، به‌طور داوطلبانه و مستمر تلاش‌های اضافی انجام دهد تا در تحقق اهداف و موفقیت‌های سازمان سهیم باشد. این مفهوم نشان‌دهنده درجه‌ای است که کارکنان با انگیزه و اختیار کامل، در انجام فعالیت‌های کاری خود مشارکت فعال و مؤثر دارند و به نوعی نمایانگر تعهد و مسئولیت‌پذیری فراتر از حد انتظار در محیط کاری است. مشارکت کارکنان نه تنها بازتابی از رضایت شغلی و تعلق سازمانی آنان است، بلکه به عنوان عاملی کلیدی در افزایش بهره‌وری، بهبود کیفیت عملکرد و ارتقاء فضای کاری نیز تلقی می‌شود که با پژوهش‌های [۴۰، ۴۷، ۲۴، ۲۸] همخوانی دارد.
- مدیریت کلان و راهبری استراتژیک سازمان مبتنی بر دانش و شایستگی‌های تخصصی، زمینه‌ساز ارتقاء اثربخشی فرآیندهای تصمیم‌گیری و میل به اهداف کلان سازمانی است؛ این در حالی است که فرهنگ سازمانی و روابط ارتباطی درون سازمانی، نقشی بنیادین در تسهیل انتقال دانش، تقویت همکاری تیمی و حفظ تعهد کارکنان ایفا می‌نمایند. در نهایت، تعامل متقابل و هم‌افزای این دو مؤلفه، بستر لازم برای شکل‌گیری سازمانی پویا، یادگیرنده و توانمند در ارتقاء ظرفیت‌های رقابتی و نوآوری را فراهم می‌آورد.
- نوآوری راهبردی و توسعه پایدار صنعتی: نوآوری به عنوان عنصری اساسی و حیاتی برای شرکت‌های کوچک شناخته می‌شود که امکان عبور از موانع پیش‌رو را برای آنان فراهم می‌آورد. این موضوع به‌طور قابل توجهی بر عملکرد رقابتی و قابلیت استمرار فعالیت‌های آنها در بلندمدت تأثیرگذار است که با پژوهش‌های [۳۱، ۳۵، ۲۷، ۴۱] همخوانی دارد.
- تطابق محیطی و مشارکت فعال ذینفعان: با وجود آنکه عوامل مشترک نقش اساسی و محوری در تحقق موفقیت ایفا می‌نمایند، تأثیر منحصر به فرد موقعیت جغرافیایی بر دسترسی به تسهیلات و بازار، به عنوان دو عامل کلیدی در موفقیت نواحی مختلف، ضرورت توجه ویژه سیاست‌گذاران به این دو مؤلفه مهم را به وضوح نشان می‌دهد که با پژوهش‌های همخوانی دارد [۳۶، ۶].
- تخصیص بهینه منابع و توسعه زیرساخت‌ها: اگرچه عوامل مشترک و فراگیر به‌طور قطع نقش بنیادین و محوری را در تحقق موفقیت ایفا می‌نمایند، اما تأثیر متمایز و قابل توجه موقعیت جغرافیایی بر میزان دسترسی به تسهیلات و بازارهای هدف، به عنوان دو عامل کلیدی و تعیین‌کننده در موفقیت و توسعه مناطق مختلف، ضرورت توجه ویژه و دقیق سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان را به این دو مؤلفه اساسی به وضوح نمایان ساخته است. این امر بر اهمیت تحلیل‌های منطقه‌ای و اتخاذ راهبردهای متناسب با ویژگی‌های جغرافیایی هر منطقه تأکید می‌ورزد تا بتوان زمینه‌های رشد پایدار و ارتقاء بهره‌وری را در سطح ملی و محلی فراهم آورد [۶، ۲۶، ۱۰].
- تطابق محیطی به عنوان زیربنایی اساسی در افزایش سازگاری سازمان با شرایط متغیر، نقش تعیین‌کننده‌ای در موفقیت نوآوری‌های راهبردی ایفا می‌نماید. مشارکت فعال ذینفعان، ضمن ایجاد هماهنگی اهداف و تقویت همکاری‌های بین‌سازمانی، تسریع فرآیندهای نوآوری را ممکن می‌سازد. نوآوری راهبردی از طریق تحقق توسعه پایدار صنعتی، ارتقاء بهره‌وری و حفظ منابع طبیعی را به دنبال دارد. تخصیص بهینه منابع به همراه توسعه زیرساخت‌ها، زمینه‌های لازم برای اجرای راهبردهای نوآورانه را فراهم کرده و تداوم توسعه پایدار را تضمین می‌نماید. در مجموع، تعامل هماهنگ این سه مؤلفه، راهبردی کلیدی برای دستیابی به توسعه صنعتی پایدار و مبتنی بر نوآوری محسوب می‌شود. لذا هر یک از عوامل یاد شده، چه به صورت مستقل و منفرد و چه در قالب تعامل و هم‌افزایی متقابل با سایر مؤلفه‌ها، نقش اساسی و تأثیرگذاری در بهبود عملکرد و موفقیت شرکت شهرک‌های صنعتی دارد. از این رو، دستیابی به اهداف سازمانی و تحقق توسعه پایدار شرکت، مستلزم توجه همه‌جانبه به این عوامل و بهره‌برداری هوشمندانه از روابط و تعاملات میان آنها است.

در این پژوهش، دستاوردها را می‌توان در دو حوزه اصلی طبقه‌بندی نمود: نخست، دستاوردهای عملیاتی که شامل ارائه راهکارهای کاربردی و سیاست‌های بهینه‌سازی فرآیندها به منظور ارتقای عملکرد سازمان و افزایش بهره‌وری مدیریت شهرک‌های صنعتی است؛ دوم، دستاوردهای علمی که مشتمل بر شناسایی دقیق عوامل مؤثر بر موفقیت، تبیین مدل‌های مفهومی مربوطه و توسعه مبانی نظری در حوزه توسعه صنعتی و نوآوری سازمانی می‌باشند. این دو حوزه به‌عنوان ابعاد مکمل، زیربنایی قوی برای تحقق توسعه همه‌جانبه شرکت شهرک‌های صنعتی استان کرمانشاه فراهم می‌نمایند. لذا بطور کلی می‌توان بیان نمود که با بررسی تطبیقی پژوهش‌های پیشین در باب عوامل موفقیت شرکت شهرک‌های صنعتی آشکار است که اکثریت پژوهش‌ها، تعداد محدودی به بررسی شرکت شهرک‌های صنعتی ایران پرداخته‌اند و خلأ نظری ژرفی در طراحی مدل عوامل کلیدی موفقیت شرکت شهرک‌های صنعتی استان کرمانشاه هویدا بود. این پژوهش با عرضه مدلی جامع و مبتنی بر شواهد تجربی، این خلأها را به کیفیتی برجسته پر نمود، راهبردهای عملی برای تحقق مقاصد توسعه‌ای پیشنهاد داد و نقشی بنیادین در ارتقای مرزهای دانش مدیریت شهرک‌های صنعتی ایفا نمود.

در ادامه، بر اساس تحلیل یافته‌ها و نتایج حاصل، پیشنهادات ذیل به منظور بهبود و ارتقاء ارائه می‌گردد:

- پیشنهاد می‌شود سازمان‌های مرتبط با شرکت شهرک‌های صنعتی استان کرمانشاه، با انجام نیازسنجی فناوری صنایع محلی و تشکیل تیم‌های تخصصی چندرشته‌ای، گام به گام مراکز تحقیق و توسعه را تأسیس و تجهیز نماید.
- پیشنهاد می‌گردد سامانه‌ای جهت حمایت از ایده‌های نوآورانه راه‌اندازی شده و پروژه‌های نمونه با اولویت فناوری‌های سبز و دیجیتال اجرا گردد، تا زمینه‌های تحقق زیرساخت‌های نوآوری مستمر و توسعه پایدار صنعتی در استان کرمانشاه فراهم شود.
- پیشنهاد می‌شود سازمان با انجام نیازسنجی دقیق، دوره‌های آموزشی تخصصی حضوری و آنلاین را طراحی و اجرا نموده و با ارزیابی مستمر عملکرد و صدور گواهی مهارت، توانمندی‌های فنی کارکنان را هدفمند ارتقا دهد.
- پیشنهاد می‌شود شرکت شهرک‌های صنعتی، با ایجاد سامانه‌ی یکپارچه صدور مجوز و تخصیص مشاوران اختصاصی به هر واحد صنعتی، مراحل اداری را تسهیل و رفع موانع را به صورت مستمر پیگیری کنند.
- در نهایت، محدودیت‌های این پژوهش شامل: مشکلات دسترسی به جامعه مورد مطالعه و عدم همکاری برخی از نمونه‌ها در تکمیل پرسش‌ها، ایجاد فضای لازم برای جلب اعتماد و اشتراک‌گذاری اطلاعات و همچنین محدودیت‌های مرتبط با تعمیم‌پذیری یافته‌ها به دلیل ماهیت کیفی روش‌های به‌کار گرفته شده بود. علاوه بر این، پژوهش حاضر در حوزه جغرافیایی استان کرمانشاه محدود گردید. همچنین، به منظور تسهیل و تعمیق پژوهش‌های آتی، موارد زیر مورد زیر پیشنهاد می‌گردد:
- تحلیل تأثیر مدیریت منابع انسانی و مشارکت فعال کارکنان بر ارتقاء بهره‌وری و نوآوری در شرکت شهرک‌های صنعتی: مطالعه‌ای میدانی با نمونه‌گیری هدفمند جهت افزایش قابلیت تعمیم‌پذیری یافته‌ها.
- تحلیل عوامل اقتصادی و مالی مؤثر بر موفقیت شرکت شهرک‌های صنعتی با رویکرد کمی و بهره‌گیری از داده‌های جامع مالی.
- مطالعه تطبیقی شرکت شهرک‌های صنعتی استان کرمانشاه با نمونه‌های موفق داخلی و بین‌المللی به منظور استخراج راهکارهای کاربردی برای بهبود مستمر و توسعه پایدار.

قدردانی از حامیان. این پژوهش مستخرج از پایان نامه کارشناسی ارشد دانشجوی کارآفرینی دانشگاه رازی است. لذا از حمایت‌های مالی و معنوی شرکت شهرک‌های صنعتی استان کرمانشاه قدردانی می‌شود.

تعارض منافع. برای ارائه مطالب و نگارش این مقاله از حمایت مالی و معنوی شرکت شهرک‌های صنعتی استان کرمانشاه قدردانی می‌گردد و نتایج و دستاوردهای این مقاله در راستای بهبود و موفقیت شرکت شهرک مذکور قرار خواهد گرفت.

منابع

1. Abedi Ja'fari, H. , Taslimi, M. S. , Faghihi, A. and Sheikhzade, M. (2011). Thematic Analysis and Thematic Networks: A Simple and Efficient Method for Exploring Patterns Embedded in Qualitative Data Municipalities). *Strategic Management Thought*, 5(2), 151-198. doi: 10.30497/smt.2011.163. (in Persian).
2. Ab Maryam, M. (2024). Location selection of industrial towns based on the East Azerbaijan Province spatial development plan in the central zone using the AHP method (Master's thesis). University of Tabriz, Aras International Campus (in Persian).
3. Aghajani, H., & Kariznoei, A. (2017). Designing an appropriate succession planning model in industrial companies: A case study of large and medium-sized companies in Mashhad Industrial Town. *International Conference on Industrial Management* (in Persian).
4. Albert, M., Balve, P. and Spang, K. (2017). Evaluation of project success: a structured literature review. *International Journal of Managing Projects in Business*, 10(4), 796-821.
5. Arabsheibani, R., Kanani Sadat, Y., & Abedini, A. (2016) . Land suitability assessment for locating industrial parks: a hybrid multi criteria decision-making approach using Geographical Information System. *Geographical Research*, 54(4), 446-460 (in Persian).
6. Babaei, Reyhaneh; Kordbacheh, Hamid; Feyzpour, Mohammad Ali.(2021). Spatial Differences in Factors Affecting the Performance of Industrial Firms: A Case Study of Abbasabad and Shamsabad Industrial Parks in Tehran. *Quarterly Journal of Economic Research and Policies*, 29(97): 101-130 (in Persian).
7. Boyatzis, R. E. (1998). *Transforming qualitative information: Thematic analysis and code development*. Sage Publications, Inc.
8. Braun, V. & Clarke, V. (2006). "Using Thematic analysis in psychology". *Qualitative research in psychology*, 3(2).
9. Elahi, Seyed Majid; Hosseini, Seyed Marzieh; and Rahmani, Masoumeh. (2024). Investigating the Impact of Organizational Learning Strategies on Creativity, Innovation, and New Product Performance in Small Industrial Companies of the Capital Industrial Town. *Industrial Management Studies*, 22(73), 287-322 (in Persian).
10. Fonseca, F., Ramos, R.A.R., da Silva, A.N.R., (2015). *An agent-based model to assess the attractiveness of industrial estates*. *J. Artif. Soc. Simul.* 18 (4), 1–15.
11. Gemino, A., Horner Reich, B. and Serrador, P.M. (2021). Agile, traditional, and hybrid approaches to project success: is hybrid a poor second choice?. *Project Management Journal*, 52(2), pp.161-175.
12. Ghadimi, Yazdan, Feyzollahi, Ali, and Ghadimi, Jamal. (2016). Identification and Prioritization of Failure Factors of Entrepreneurial Businesses Located in the Industrial Town of Ilam Province from the Perspective of Managers. *Proceedings of the Fourth National Conference on Entrepreneurship and Knowledge-based Business Management* (in Persian).
13. Ghalichli, B., Mirzaei, F., & Rahmati, H. (2017). The impact of intellectual capital on innovation capacity and competitive advantage of small and medium-sized enterprises. *Industrial Management Perspective*, 7(3), 105-126 (in Persian).
14. Ghasemi, H. (2019). Identification and evaluation of critical success factors (CSFs) in companies of industrial towns in West Azerbaijan Province (Case study: Companies of industrial towns in West Azerbaijan Province) (Master's thesis). *Azarabadgan Institute of Higher Education* (in Persian).
15. Goodarzi, G., Javan Jafari, A., & Yaghoubali Pour Kandelji, A. (2025). Strategies for implementing Fourth Industrial Revolution technologies in Iranian industries with the aim of industrial development based on fuzzy DEMATEL. *Industrial Management Perspective*, 15(1), 132-159 (in Persian).
16. Hassanpour, Gh. (2019). Investigating the Impact of Empowering Leadership on Business Performance of Active Companies in Maku Industrial Park (Master's Thesis). Islamic Azad University, Maku Branch (in Persian).
17. <https://kermanshah.isipo.ir/>
18. Karami, A. , Griffiths, G. , Karami, H. and Younespor, Z. (2019). The impact of entrepreneurial orientation on the export performance of SMEs with the mediatienig role of learning Capabilities. *Journal of International Business Administration*, 1(3), 43-57 (in Persian).
19. Karimzadeh, H., Aghayari Hir, M., & Bakayi, A. (2022). Analysis of the economic effects of industrial town activities on surrounding rural settlements (Case study: Shahid Salimi Industrial Town, Tabriz). *Rural and Sustainable Spatial Development*, 3(2), 105-120 (in Persian).
20. Khaki, M., Fathi, M., & Molaei, M. (2024). Analysis of environmental factors in the spatial structure of industrial towns in Alborz Province using the ELECTRE III method. *Geographical Research*, 39(3), 269–277 (in Persian).
21. Khanifar, H. & Moslemi, N. (2016). "Fundamentals Qualitative research methods: new and practical approach". Tehran: Negahedanesh Publication (in Persian).
22. Khazaecian, O., & Fattahi, A. R. (2023). Defensive-security considerations with a passive defense approach in the design of industrial towns. *Amad and Defense Technology Quarterly*, 6(1), 85–118 (in Persian).

23. Laleh, Amir; Qarabiglou, Hossein; Ramazani, Mojtaba; and Iranzadeh, Soleiman. (2023). Identification and Evaluation of Employer Brand Components in Iran's Small Industries (A Case Study of Active Companies in the Industrial Townships of East Azerbaijan Province). *Strategic Management in Industrial Systems*, 18(63), 79-97 (in Persian).
24. Madan, Poornima & Srivastava, Shalini. (2015). Employee Engagement, Job Satisfaction & Demographic Relationship: An Empirical Study of Private Sector Bank Managers. FIIB Business Review.
25. Markaz Malemiri, A. (2024). Pathology of industrial towns in Iran (2): Examining business obstacles in industrial towns (Report No. 19769). *Monthly Expert Reports of the Research Center of the Islamic Consultative Assembly*, 32(2) (in Persian).
26. Mahdizadegan, F. (2021). *Identifying key success factors of small and medium electronic businesses in the field of fashion and clothing during the COVID-19 pandemic* (Master's thesis). Kharazmi University (in Persian).
27. Malesu, M.L., Syrovátka, P. (2025). Critical success factors for small and medium sized businesses: a PRISMA-based systematic review. *Futur Bus J* 11(32).
28. Mohammadzadeh, Parviz; Abdi, Hassan; Behboudi, Davood; and Beheshti, Mohammad Bagher (2017). "Key Factors Affecting the Success of Entrepreneurs Using Logit and Probit Discrete Models." *Iranian Journal of Applied Economic Studies*, 24, 153-175 (in Persian).
29. Motaghi, Afshin; Amraei, Mahtab; and Ghorbani Sepehr, Arash. (2023). Examining the Economic Impacts of Industrial Parks on Surrounding Areas (Case Study: Qarchak Industrial Park). *Journal of Land Geographical Engineering*, 7(2), 271-282. doi: 10.22034/jget.2023.146143 (in Persian).
30. Musyarofah, Siti & Tontowi, Alva & Masrurroh, Nur & Wibowo, Budhi. (2023). Developing Supply Chain Readiness Measurement Tool for The Manufacturing Industrial Estates. *Journal of Open Innovation: Technology, Market, and Complexity*.
31. Nguyen Hong, H; (2017), Factors affecting sustainable development of agricultural cooperatives in the Mekong river delta, Vietnam. *American Journal of Applied Sciences*, 14 (10), 1005-1010.
32. Nobakht, Reza, 2020; The Impact of Industrial Parks on Socio-Economic Development in Iran, *Iranian Journal of Social Development Studies*, 7(1). (in Persian).
33. Nyoni, T., & Bonga, W. G. (2018). Anatomy of the small & medium enterprises (SMEs) critical success factors (CSFs) in Zimbabwe: Introducing the 3E model. *Dynamic Research*.
34. Shahbandarzadeh, H., & Azarmehr, M. J. (2024). Investigating the causes and obstacles to the growth and sustainability of industrial towns using the SODA method (Case study: Pasargad County). *Contemporary Research Quarterly in Management Sciences and Accounting*, 6(21), 74-91 (in Persian).
35. Scuotto, V., Nicotra, M., Del Giudice, M., Krueger, N., & Gregori, G. L. (2021). A microfoundational perspective on SMEs' growth in the digital transformation era. *Journal of Business Research*, 129, 382-392.
36. Pakdeenurit, P., Suthikarnnarunai, N. & Rattanawong, W. (2017). Location and Key Success Factors of Special Economic Zone in Thailand. *Marketing and Branding Research*, 4, 169-178.
37. Piryan Kalat, O., Kamkar ghorbanzadeh, R., Zamani, P., & Ziari, K. (2023). Evaluating and identifying potential areas for the construction of Industrial parks in Urmia city. *Journal of Geography and Environmental Hazards*, 12(3), 217-245 (in Persian).
38. Pourhanifeh, Hassan & Mazdeh, Mohammad. (2016). Identifying the critical success factors of organization with Analytic Hierarchy Process approach (case study – Iran Argham Company). *Problems and Perspectives in Management*. 14. 54-60.
39. Pourmostafa, G., Mozdegir, A., Javid, Y., & Razani, A. (2025). Identification and ranking of key success factors in knowledge management implementation in Iranian public comprehensive universities: A case study of Kharazmi University. *Industrial Management Perspective*, 15(1), 101-131 (in Persian).
40. Qayoudhi, Samiya & Priya, S & Prasad, Venkata. (2021). Factorial Analysis of the Critical Success Factors of Continuous Improvement (CI) Techniques in the Companies from Sohar Industrial Estate, Oman. *International Journal of Research in Entrepreneurship & Business Studies*. 2, 1-12 .
41. Qureshi, Karishma & Mewada, Bhavesh. (2025). *Assessing Lean 4.0 critical success factors (CSFs) for implementing in small and medium-sized enterprises (SMEs)*. *Frontiers in Engineering and Built Environment*.
42. Ramazanpour Nargesi, G., & Ghaed Sharafi, H. (2019). A conceptual framework for examining and evaluating industrial parks in Iran. *Industrial Technology Development*, 17(35), 35-48 (in Persian).
43. Rengamani, J., 2018. Achieving project success for construction professionals to categorise significant project management innovations and expertise. *International Journal of Supply Chain Management*, 7(3), 196-198.
44. Rezaei Tal Zali, H. (2024). A study of the legal supervision of the Industrial Town Company over projects established in industrial towns and zones with emphasis on judicial rulings (Master's thesis). Islamic Azad University, Marvdasht Branch, Faculty of Humanities, Islamic Azad University, Marvdasht Branch (in Persian).

45. Rockart, J. & Bullen, C. (1981). "A primer on critical success factors" Center for Information systems Research Working Paper. No. 69.
46. Talebi, A. (2024). Evaluation of innovations in manufacturing companies active in Ardabil industrial towns (Master's thesis). Moqaddas Ardabili Institute of Higher Education (in Persian).
47. Weerasooriyan, N. W. M. R., & Alwis, A. C. D. (2017). Impact of employee engagement on lean manufacturing: An empirical study in Sri Lanka. *FIIB Business Review*, 6(2), 33-42.
48. Wetherell, S. (2020). *The Industrial Estate*, Princeton University Press, 18-46.
49. Wibowo, A., Kusumawati, N. A., Athira, Y. M., Ananda, P., & Antoni, H. (2023). Analisis Dampak Kawasan Industri Terhadap Lingkungan Masyarakat di Kecamatan Gunungputri. *JURNAL PEMULIAAN HUKUM*, 5(2), 119-128.

پیوست

لایحه برنامه هفتم توسعه (۱۴۰۶-۱۴۰۲)، انتشارات سازمان برنامه و بودجه کشور (۱۴۰۲)

ماده ۴ بند پ: توسعه وزارت صنعت معدن و تجارت (سازمان توسعه تجارت ایران) مکلف است بسترهای لازم برای ایجاد توسعه و حمایت از شرکت‌های واسطه صادراتی شامل شرکت‌های مدیریت صادرات مشارکت کنسرسیوم‌های صادراتی و شتاب دهنده‌های صادراتی را ایجاد نماید. ماده ۴۸ بند ت: وزارت صنعت معدن و تجارت مکلف است نسبت به بازنگری در ضوابط صدور، تمدید و لغو جوازهای تأسیس واحدهای صنعتی با رویکرد ایجاد حداکثر ارزش افزوده از منابع پایه ایجاد توازن و رفع ناترازی زنجیره‌های تولید و رعایت ملاحظات سند ملی آمایش سرزمین ظرف شش ماه از ابلاغ این قانون اقدام نماید.

ماده ۴۸ بند د: به منظور نظارت بر رعایت حریم‌های ساخت و ساز و بررسی میزان تخلفات ساخت و ساز و نقض حریم‌ها در اراضی با کاربری صنعتی فسخ و خلع ید از اراضی و قراردادهای غیر فعال تعیین جریمه ساخت و سازهای غیر مجاز و رسیدگی و تعیین تکلیف وضعیت واحدهای تولیدی را کد در هر استان کارگروه صیانت از اراضی با کاربری صنعتی متشکل از نماینده سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران نماینده استاندار و نماینده رئیس کل دادگستری استان (قاضی) تشکیل می‌شود. احکام این کارگروه‌ها قابل اعتراض در محاکم قضایی نخواهد بود. آیین نامه اجرایی این بند با پیشنهاد وزارت صنعت معدن و تجارت به تصویب هیات وزیران می‌رسد.